

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: معماری .ترم: بهمن .سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: طراحی فضای بهداشتی درمانی. نام و نام خانوادگی مدرس:سیادتی.....

جزوه درس: طراحی فضای بهداشتی درمانی مربوط به هفته : هفتم هشتم نهم
text: دارد ندارد voice: دارد ندارد power point: دارد ندارد
تلفن همراه مدیر گروه :

تقسیم بندی بیمارستان ها بر مبنای نوع فعالیت بیمارستان :

این نوع تقسیم بندی برای بیمارستان ها از آن جایی که مبتنی بر نوع فعالیت بیمارستان بوده و خروجی هر بیمارستان را مشخص می نماید ، برای جامعه بیماران و نیز مدیران بهداشت و درمان قابل قبول تر است .
اگر چه نقایصی دارد لیکن این تقسیم بندی به نوعی فصل الخطاب هدف گذاری برای بیمارستان محسوب می شود . لذا بیمارستان سازان بایستی از این دیدگاه نیز به بیمارستان توجه لازم را بنمایند .

۱ - بیمارستان های عمومی یا جنرال یا پایه

برابر تعاریف بایستی بتوانند حداقل ۱۰ تخت و حداقل ۴ تخصص جراحی ، داخلی ، زنان ، اطفال را پوشش دهند .

این تعاریف می تواند شامل بیمارستان های محلی و بیمارستان های ناحیه ای و بالاتر باشد اگر چه تعداد تخت های هر بیمارستان چنان چه بیش از ۳۲ تخت باشد ، خود به خود به سمت یکی از تخصص های پزشکی سوق پیدا خواهد کرد .

لیکن در تعاریف بیمارستان عمومی بحث تخصصی نبودن بطور مفهومی جاری می باشد .

۲- بیمارستان های تخصصی

بیمارستان هایی هستند که فراتر از بیمارستان های عمومی در یک یا چند رشته تخصصی نیز فعال می باشند .

گر چه این نوع بیمارستان ها نیز می توانند در دو دسته زیر تقسیم بندی شوند:

بیمارستان های تک تخصصی :

این نوع بیمارستان ها بر یک نوع تخصص خاص تاکید کرده و فقط در آن رشته خدمات دهی می نمایند .

فعالیت های یک بیمارستان تک تخصصی مثل روان پزشکی ، چشم ، پوست ، ... محدودتر بوده و تعاریف خاصی را در فضاها و اماکن پاراکلینیکی خواهند داشت که شاید در بیمارستان های جنرال به آن فرم ها اجرا نگردد .

این نوع بیمارستان ها معمولا ظرفیت متوسط تا ۳۰۰ تختخواب داشته و در هر منطقه جمعیتی بدون رقیب خواهند بود .

لازم به ذکر است که امروزه عده ای معتقدند که بیمارستان تک تخصصی یک بیمارستان کامل محسوب نمی گردد ، زیرا به دلیل لزوم همجواری تخصص های پزشکی در کنار هم ، جدایی تخصص ها مردود بوده و موجب گردیده که در عمل ، یک بیمارستان تک تخصصی یا بیمارستان کاملی نیست یا تک تخصصی نیست .

بیمارستان های چند تخصصی :

این بیمارستان ها که جنرال - تخصصی یا جنرال - فوق تخصصی در یک یا چند رشته خواهند بود همان فرمی است که تقریبا جا افتاده و اکثر بیمارستان های دنیا به این سبک و سیاق فعالیت دارند .

بیمارستان های فعلی دنیا حتی اگر در ابتدای احداث هم چند تخصصی نبوده اند ، به مرور

به این سمت حرکت کرده و در حال حاضر هم ، طراحی بیمارستان ها بایستی بر اساس چند فعالیتی صورت پذیرد .

ظرفیت این نوع بیمارستان ها کوچک – متوسط – بزرگ و خیلی بزرگ هم بوده و از زیر ۱۰۰ تخت تا ۱۰۰۰ تخت خواب امکان فعالیت دارند .

۳ - بیمارستان های آموزشی

سنگین ترین نوع فعالیت را در بین بیمارستان ها دارا هستند .

بیمارستان های آموزشی ، یا آموزشی – تحقیقاتی هستند و یا آموزشی – درمانی .

لیکن در هر دو حال بیشترین سرانه های فیزیکی را در بین بیمارستان ها به خود اختصاص می دهند .

تفاوت های عمده بیمارستان های آموزشی به شرح زیر است :

*** امکانات تشخیصی درمانی گسترده :

بیمارستان های آموزشی دارای اجزا تشخیصی و درمانی گسترده تری نسبت به سایر بیمارستان ها هستند . مثلا در مورد اتاق های عمل به دلیل آن که اعمال جراحی در بیمارستان های آموزشی زمان بر تر از حد معمول بوده و از طرفی در بیمارستان های آموزشی به موضوع تفکیک رشته های جراحی برای هر اتاق عمل اهمیت بیشتری می دهند لذا نیاز به تعداد اتاق های عمل بیشتری نسبت به سایر بیمارستان ها وجود دارد .

یا مثلا در مورد آزمایشگاه ها و رادیولوژی ها نیز به دلیل حضور نفرات آموزشی و نیز الزام به تکرار روش ها توسط دانشجویان ، میزان عرصه و فضای فیزیکی و همچنین زمان اشغال امکانات تشخیصی در این نوع بیمارستان ها ، بالاتر از دیگر بیمارستان ها خواهد بود .

***** الحاق فضاهای آموزشی به فضای درمانی :**

وجود دانشکده های پزشکی در کنار بیمارستان ها و نیاز به فضاهای آموزشی علاوه بر سرانه های فیزیکی مورد نیاز برای پروسه درمان ، کاملاً محرز می باشد . اتاق های استادان ، سالن های درسی ، اتاق های تشریح ، ناظرین بخش ها ، فضای تجمع برای راند صبحگاهی و قسمتی از الزامات الحاقی به بخش ها و طبقات درمانی بیمارستان های آموزشی است

***** تراکم پرسنل در فضاهای ارتباطی :**

در ظرفیت طراحی شده برای فضاهای اصلی و جانبی و راه های ارتباطی بیمارستان ها معمولاً اختلاف فاحشی بین بیمارستان های آموزشی و غیر آموزشی به چشم می خورد .

در حالی که در بیمارستان های غیر آموزشی از حضور همراه بیمار هم جلوگیری می شود ، در بیمارستان های آموزشی و فور پرسنل اعم از دانشجو و استاد در فضاها قابل تامل است

از طرفی اجرای برنامه های آموزشی در ساعت های پیک ظرفیتی برای دوره های گوناگون دانشجویی مزید بر علت بوده و معمولاً مشکلاتی را برای بیمارستان ها به وجود می آورد .

ضمن آن که تنوع در سطوح عمومی و تخصصی دانشجویان و رفع نیازمندی های آموزشی هر یک مطابق با شان علمی آن ها ، همواره طراحی بیمارستان های آموزشی را پیچیده تر می سازد .

۴ - بیمارستان های خاص :

بیمارستان هایی هستند که برای فعالیت های خاص طراحی و احداث شده اند .

نوع فعالیت بیمارستان های خاص مبتنی با نام آن ها حول محوری خاص شکل می گیرد .
انواع بیمارستان ها با فعالیت خاص عبارتند از : بیمارستان های نظامی ، بیمارستان بحران ، بیمارستان اپیدمی های خاص مثل جزام و سل و ... ، بیمارستان های بیماران خاص مثل روان پزشکی ، سرطان و

این نوع بیمارستان ها معمولا برای یک منظور اولیه طراحی و احداث می شوند و تقریبا برای کاربری های غیر از طراحی اولیه دچار مشکل خواهند بود .

فعالیت های این نوع بیمارستان ها سینوسی بوده و در طول دوره های زمانی مختلف از نظر تعداد مراجعین و تعداد تخصصها و بخشهای پاراکلینیکی ، کم یا خیلی زیاد می شوند .

طراحی این نوع بیمارستان ها بسیار خاص و غیرفراگیر است .